

Toll- og avgiftsdirektoratet
Avdeling for toll, merverdiavgift og vareførsel

Saksbehandler: Eli Havstein
t: 22 86 08 92 | f: 22 86 02 24

Vår dato: 22.06.09 | Deres dato:
Vår ref: 2006/02903 | Deres ref:
Ark. nr: 756.0 Canada

RUNDSKRIV TIL TOLLVESENET OG NÆRINGSLIVET
Vedr.: Iverksetting av Frihandelsavtalen EFTA-Canada

Utgitt på nett og som særtrykk

Iverksetting av Frihandelsavtale

mellom

**EFTA-landene
(Island, Liechtenstein, Norge, Sveits)**

og

Canada

**herunder
iverksetting av**

**Bilateral landbruksavtale
mellom**

Norge og Canada

Per 1. juli 2009

Rundskriv til Tollvesenet og næringslivet

**vedrørende
iverksetting av**

**Frihandelsavtale mellom EFTA-landene
(Island, Liechtenstein, Norge, Sveits)**

og

Canada

**herunder
iverksetting av
Bilateral landbruksavtale
mellom
Norge og Canada**

1. INNLEDNING	4
1.1 Generelt	4
1.2 Ikrafttredelse	5
1.3 Tolltariffen – preferansetollsats	5
1.4 Praktiske tiltak	5
2. NÆRMERE OM AVTALENES INNHOLD	5
2.1 Frihandelsavtalen EFTA-Canada	5
2.2 Norge/Canada-avtalen for landbruksvarer	6
2.3 Tollmyndighetenes oppgaver	7
3. FRIHANDELSOMRÅDET – EFTA-Canada	7
4. NÆRMERE OM VAREOMFANGET	7
a) Produkter som hører under kapitlene 25 - 97 i HS-nomenklaturen (tolltariffen)	7
b) Fisk og andre marine produkter som er oppført i Vedlegg H til Avtalen	8
c) Bearbejdede landbruksprodukter som er omfattet av Vedlegg G til Avtalen	8
d) Landbruksprodukter omfattet av den bilaterale landbruksavtalen	8
5. IMPORT/EKSPORTRESTRIKSJONER	8
6. TOLLPREFERANSENE	8
6.1.1 Frihandelsavtalen	8
6.1.2 Den bilaterale landbruksavtalen	9
7. VILKÅR FOR PREFERANSETOLLBEHANDLING	9
8. NÆRMERE OM BETINGELSENE FOR PREFERANSETOLLBEHANDLING	9
8.1 Krav om preferansetollbehandling	9
8.2 Opprinnelsesreglene	10
8.2.1 Generelt	10
8.2.2 Oppnåelse av opprinnelsesstatus	11
8.2.3 Produkter fremstilt i sin helhet	11
8.2.4 Produkter tilstrekkelig bearbejdet eller foredlet	11
8.2.5 Kumulasjon av opprinnelse	12
8.2.6 Toleranseregel	12
8.2.7 Opprinnelsesland	13
8.3 Territorialitetsprinsippet	13
8.4.1 Forsendelsesregelen	13

8.4.2. Kvalifiserende enheter	13
8.4.3 Delsendinger	14
8.4.4 Delfortolling	14
8.4.5 Emballasje	14
9. OPPRINNELSESERKLÆRING	15
9.1 Generelt om opprinnelsesbevis	15
9.1.1 Innførsel til Norge	15
9.1.2 Privatimport	15
9.1.3 Utførsel fra Norge	15
9.2 Utstedelse av opprinnelseserklæringer	15
9.2.1 Utstedelse av opprinnelseserklæringer for landbruksvarer	16
9.2.2 Utstedelse av langtidserklæring	16
9.3 Eksportørens underskrift på opprinnelsesbevis	16
9.4 Godkjent eksportør	16
9.5 Gyldighetstid for opprinnelsesbevis	17
9.6 Dokumentasjon for bearbeiding/foredling (full kumulasjon)	17
9.7 Oppbevaring av bevis og grunnlagsdokumenter	17
9.8 Mangler og feil mv.	18
9.8.1 Mangler og feil	18
9.8.2 Mistanke	18
9.8.3 Verifikasjoner	18
10. VERDIGRENSER FOR SMÅSENDINGER/REISENDES BAGASJE	18
11. TOLLDEKLARERINGER	19
11.1 Ny landgruppe i TVINN	19
11.2 Utfylling av Enhetsdokumentet ved innførsel	19
12. VARER DISPONERT OVER UTEN TOLLVESENETS MELLOMKOMST	20
13. STRAFFEBESTEMMELSER – LOV OM TOLL OG VAREFØRSEL	20

VEDLEGG

Vedlegg 1	VEDLEGG C - OPPRINNELSESREGLENE
Vedlegg 2	LISTEREGLER
Vedlegg 3	TILLEGG I – PRODUKTSPEISIFIKKE REGLER
Vedlegg 4	OPPRINNELSESERKLÆRING
Vedlegg 5	LANDBRUKSAVTALE MELLOM CANADA OG NORGE
Vedlegg 6	BEARBEIDDEDE LANDBRUKSPRODUKTER
Vedlegg 7	FISK OG ANDRE MARINE PRODUKTER

1. INNLEDNING

1.1 Generelt

Forhandlinger om inngåelse av en frihandelsavtale mellom EFTA-landene og Canada har foregått i perioden 1998 til 2007. Det har vært et betydelig antall forhandlingsmøter mellom partene særlig innenfor gruppen for opprinnelsesregler. Avtalen har som formål handelsliberalisering, bærekraftig utvikling og forbedring av arbeidsforhold og levestandard. Den dekker så godt som all handel med varer og er utviklet med henblikk på de krav som stilles i WTO.

Forhandlingene ble lagt på is sommeren 2000, etter det ble klart at det ikke ble oppnådd enighet om tollreduksjoner for skip. For Norge var det viktig å oppnå tollreduksjoner for norsk eksport av skip og plattformer til Canada. På tidspunktet for forhandlingsbruddet forelå det med få unntak et ferdig utkast til en frihandelsavtale med tollfrihet for alle industrivarer med unntak av skip. Etter bruddet ble forhandlingene gjenopptatt høsten 2006 med forhandlingsmøter i Genève og Ottawa. Man ble enige om at de avtaleutkastene som man hadde arbeidet med tidligere skulle være forhandlingsgrunnlaget.

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Canada omfatter varehandel, konkurranse, handelsregler, institusjonelle bestemmelser og tvisteløsningsbestemmelser. Det var enighet om ikke å inkludere nye forhandlingsområder, som for eksempel handel med tjenester, investeringer eller offentlige anskaffelser, fordi det ville forsinke forhandlingsprosessen. I stedet skulle avtalen inneholde mandat for å åpne forhandlinger innenfor disse områdene på et senere tidspunkt. Forhandlingene dreide seg derfor i all hovedsak om handel med varer. Avtalen er dynamisk, og vil utvikles og fordypes over tid. Flere av avtalens artikler inneholder bestemmelser om at avtalepartene skal, senest innen 4 år etter at avtalen har trådt i kraft, vurdere avtalens innhold med tanke på for eksempel kravspesifikasjoner og endring av vilkår. En "Blandet komité" skal etableres og vil få ansvaret for å overvåke og videreutvikle avtalen. Det etableres også en "Underkomité" for opprinnelsesregler og handel med varer.

Frihandelsavtalen omfatter i all hovedsak handel med industrivarer, bearbeidede landbruksvarer, fisk og andre marine produkter. Avvikling av tollsatser skal skje etter en fastlagt tidsplan.

Canada er Norges tredje største handelspartner for varer. En vesentlig del av Norges eksport til Canada er petroleumsprodukter og dersom man ser bort fra handelen med petroleumsprodukter, er Canada Norges sjette største handelspartner for varer. Selv om frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Canada gir Norge muligheter til økt eksport, vil importen fra Canada til Norge bli mindre berørt, fordi Norge allerede har nulltoll på de fleste industrivarer. Frihandelsavtalen legger heller ikke opp til omfattende tollreduksjoner for landbruksvarer, selv om Canada er innrømmet økte kvoter for noen landbruksvarer som er viktige for dem.

Forhandlingene ble i det vesentlige avsluttet i Genève 16. til 18. januar 2007. Etter dette ble det nødvendig med flere møter for ytterligere avklaringer mellom Sveits og Canada om landbruksvarer.

Frihandelsavtalen ble undertegnet i Davos 26. januar 2008. Norges bilaterale avtale med Canada for landbruksvarer ble undertegnet samme dag. EFTA-statene har opptrådt som en samlet gruppe i forhandlingene på grunnlag av felles forhandlingsposisjoner det er blitt enighet om etter forutgående interne EFTA-møter.

Frihandelsavtalen og Norges bilaterale avtale med Canada for landbruksvarer er behandlet og inntatt som vedlegg til Stortingsproposisjon nr. 60 (2007-2008). Stortinget har samtykket i at

avtalene kan tre i kraft. Finansdepartementet har bemyndiget Toll- og avgiftsdirektoratet til å iverksette de tollreduksjoner og øvrige tolladministrative tiltak som følger av avtalene.

1.2 Ikrafttredelse

Frihandelsavtalen mellom EFTA-landene og Canada settes i verk med virkning fra 1. juli 2009. Landbruksavtalen mellom Norge og Canada settes i verk fra samme dato.

Varer innført til Norge den 1. juli 2009 og senere, som ved fremleggelse av tilfredsstillende opprinnelsesbevis kan dokumenteres å være opprinnelsesprodukter fra Canada i henhold til disse avtalene, og som fyller de øvrige vilkår som er fastsatt i avtalene, kan innrømmes preferansetollbehandling fra 1. juli 2009 i samsvar med de tollsatser som følger av de avtalte konsesjoner.

Avtalen iverksettes fra samme tidspunkt også for hhv Island, Liechtenstein og Sveits.

1.3. Tolltariffen – preferansetollsatser

De preferansetollsatser som følger av de her inngåtte avtaler med Canada, er gyldig fra 1. juli 2009 i Tollvesenets ekspedisjonssystem – TVINN. Preferansetollsatsene for varer med opprinnelse i Canada inntas i den elektroniske utgaven av tolltariffen (nettversjonen) sammen med preferansetollsatsene for de øvrige avtaleland snarest mulig. Den trykte utgaven av tolltariffen vil bli oppdatert med virkning fra 1. januar 2010.

1.4 Praktiske tiltak

Det vil ikke bli laget en egen håndbok beregnet på preferansesamhandelen mellom EFTA-statene og Canada. Dette særtrykk av iverksettingsrundskrivet er imidlertid så omfattende og inneholder også en del av avtalens tilhørende vedlegg, slik at denne publikasjon gir fullt ut grunnlag for vurdering av eksportvarers opprinnelsesstatus og de tollpreferanser som slike varer vil være berettiget til ved innførsel til hhv. Canada eller Norge.

Tollregionene kan bestille Stortingsproposisjon nr. 60 (2007-2008) ved henvendelse til Statens forvaltningstjeneste, og finnes ellers på internett – www.regjeringen.no (se under Utenriksdepartementet). Iverksettingsrundskrivet finnes på www.toll.no under Innførsel/ Frihandel.

Tollvesenet bes veilede norske eksportører, importører og speditører/transportører på beste måte, bl.a. ved å henvise til Tollvesenets nettsider og ev. ved utdeling av dette særtrykk av iverksettingsrundskrivet. Avtalene blir offentlig kunngjort av Utenriksdepartementet etter vanlig prosedyre. Norske eksportører og andre næringsdrivende kan også bestille enkeltksemplarer av proposisjonen med vedlegg ved henvendelse til Akademika, avd. for offentlige publikasjoner (tlf. 22 18 81 00, faks 22 18 81 01 eller e-post offpubl@akademika.no), jf. også internett www.regjeringen.no. Tollvesenet må på forespørsel kunne gi norske eksportører opplysninger om bl.a. avtalens vareomfang og hvilke opprinnelsesregler som gjelder for konkrete produkter beregnet på eksport fra Norge til Canada, jf. etterfølgende avsnitt.

2. NÆRMERE OM AVTALENES INNHOLD

2.1. Frihandelsavtalen EFTA-Canada

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Canada er bygget over samme lest som de fleste av EFTA-statenes øvrige avtaler med tredjeland. Når det gjelder området for opprinnelsesreglene skiller denne avtalen seg imidlertid ut i forhold til andre avtaler. Grunnen til dette er at Canada i utgangspunktet ønsket opprinnelsesregler basert på NAFTA-modellen (Canada, Mexico, USA), mens EFTA-statene ønsket opprinnelsesregler basert på kjente europeiske prinsipper. Av denne grunn ble partene enige om å konstruere et nytt omforent regelverk, hovedsakelig basert på HS-nomenklaturens (tolltariffens) tekniske oppbygging.

Avtalen består av en fortale og alt 43 artikler og 11 vedlegg (vedlegg A – K). Vedleggene og protokollene utgjør en integrert del av frihandelsavtalen. I tilknytning til frihandelsavtalen er det forhandlet frem separate bilaterale landbruksavtaler for ubearbeidede landbruksvarer mellom de enkelte EFTA-stater og Canada. Det er også undertegnet en tilleggsprotokoll – ”Record of

Understanding”. Dette er et tolkningsvedlegg – forklarende anmerkninger - som etablerer en felles forståelse av hvordan enkelte av avtalens artikler skal tolkes. Gjennom avtalen binder Canada seg til å fjerne toll på alle industrivarer fra avtalens ikrafttredelse, med unntak av noen svært få varegrupper. Unntakene omfatter enkelte typer albuminer, peptoner og deres derivater og noen typer dekstrin og annen modifisert stivelse, slik som er beskrevet i vedlegg F.

For Norge har det vært viktig å oppnå tollreduksjoner for norsk eksport av skip og plattformer til Canada. I 2006 lå den anvendte tollsatsen for en rekke typer skip og plattformer som produseres i Norge på 25 prosent. Canadas tollsatter er heller ikke bundet i WTO for flere av disse, noe som medfører at Canada til enhver tid står fritt til å øke tollsatsene. Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Canada innebærer at tollene blir fullt avvirket ved avtalens ikrafttredelse for skip og plattformer, med unntak for noen typer som er sensitive for Canada. For disse typer vil det skje en gradvis tollnedtrapping over 10 til 15 år. Canada avviker likevel all toll fra avtalens ikrafttreden for noen typer fartøy som er over en viss størrelse fordi det ikke produseres nok slike skip i Canada. Dette gjelder cruiseskip og ferger, tankskip, transportskip og åpne skip over 194,13 meters lengde og dekkbredde på over 32,31 meter. De kanadiske unntakene for skip og plattformer er inntatt i frihandelsavtalens vedlegg E.

Canada har importforbud av hvalkjøtt på grunnlag av konvensjonen om internasjonal handel med truede arter av vill flora og fauna (CITES-konvensjonen).

Av frihandelsavtalens (EFTA-avtalens) ulike vedlegg og protokoller nevnes her:
Avtalens fortale fastslår hvem som er parter til avtalen, med unntak for handel med varer.

Vedlegg A unntar Svalbard fra avtalens virkeområde (med unntak for handel med varer).

Vedlegg B inneholder spesifikke kanadiske unntak til avtalens artikkel 4 (nasjonal behandling) og 5 (om forbud mot andre restriksjoner enn toll eller andre skatter og avgifter på import og eksport av varer mellom avtalepartene).

Vedlegg C inneholder opprinnelsesreglene og bestemmelser om administrativt samarbeid i tollsaker. Dette vedlegget har to tillegg som blant annet inneholder liste over bearbeiding eller foredling som kreves utført på ikke-opprinnelsesmaterialer for at disse skal oppnå opprinnelsesstatus (Tillegg I) og mal for opprinnelseserklæringer (Tillegg II).

Vedlegg E omhandler tollnedtrapping for visse typer skip ved innførsel til Canada, med full eliminering av toll etter 10 til 15 år etter type skip. Den første tollreduksjonen finner sted tre år etter at avtalen er trådt i kraft.

Vedlegg F inneholder de produkter innenfor HS-kapitlene 25 – 97 som ikke er omfattet av frihandelsavtalens kapittel II vedrørende ”Handel med varer”.

Vedlegg G lister partenes forpliktelser når det gjelder handel med bearbeidede landbruksprodukter.

Vedlegg H omfatter vareomfanget og partenes forpliktelser når det gjelder handel med fisk og andre marine produkter.

2.2 Norge/Canada-avtalen for landbruksvarer

Handelen med ubearbeidede landbruksvarer er ikke regulert i EFTA-konvensjonen. WTOs regelverk forutsetter imidlertid at vareomfanget i en handelsavtale skal dekke hoveddelen av samhandelen. Det er derfor fremforhandlet egne bilaterale landbruksavtaler vedrørende ubearbeidede landbruksvarer mellom den enkelte EFTA-stat og Canada. Den inneholder en klausul som forplikter partene til å søke å oppnå en utvikling i handelen med landbruksvarer.

I de bilaterale landbruksforhandlingene har det vært en forutsetning at hver avtalepart skal kunne gjennomføre sin egen nasjonale landbrukspolitikk. Avtalen mellom Norge og Canada inneholder lister over tollkonsesjoner fra henholdsvis kanadisk og norsk side.

Landbruksavtalen medfører at Norge og Canada skal gi hverandre tollkonsesjoner på landbruksvarer (opprinnelsesprodukter fra avtalepartene) som spesifisert i avtalens vedlegg.

Avtalens artikkel 6-8 regulerer eksportstøtte. Her bekrefter Canada og Norge at de landbruksvarene som er inntatt i listene over tollkonsesjoner ikke er gjenstand for eksportstøtte. Dersom en av partene innfører eksportstøtte for noen av disse, kan motparten øke tollavgiften opp til den generelle tollsatsen for disse varene, med andre ord fjerne fordelene som frihandelsavtalen gir for de varene som de innføres eksportstøtte for. For de ubearbeidede landbruksvarene som ikke er inntatt i listene over tollkonsesjoner, gjelder de forpliktelser og rettigheter som for eksportstøtte som følger av WTO. I henhold til artikkel 3 skal partene se videre på mulighetene for å forbedre vilkårene for handelen med ubearbeidede landbruksvarer.

Avtalen viser videre til en rekke artikler fra Canada-EFTA-frihandelsavtalen som skal gjelde, med de nødvendige tilpasninger (mutatis mutandis), for landbruksavtalen. Dette gjelder artiklene 2, 4-8, 19, 22, 25 og tvisteløsningskapitlet. Dette er regler om opprinnelsesreglene, reglene om sanitære og plantesanitære restriksjoner, sikkerhetstiltak, tvisteløsninger etc.

Avtalen trer i kraft samtidig som frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Canada trer i kraft mellom Norge og Canada.

2.3 Tollmyndighetenes oppgaver

Avtalepartenes tollmyndigheter har rett til å kontrollere at tollpreferanser kun blir innrømmet (beregnet) i samsvar med bestemmelsene i de to omtalte avtalene samt at andre tollmessige forhold blir overholdt. Vareomfanget i de to avtalene fremkommer av dette rundskrivet. Preferansetollbehandling ved innførsel til Norge kan bare innrømmes (deklarerer og beregnes) for varer med såkalt frihandelsstatus (dvs. "opprinnelsesprodukter") som det foreligger tilfredsstillende opprinnelsesbevis for.

Ved eksport fra Norge av varer som er preferanseberettiget i henhold til denne frihandelsavtalen skal Tollvesenet i samsvar med fastlagte rutiner kontrollere opprinnelseserklæringer og kontrollere at disse kun utferdiges i samsvar med avtalens bestemmelser. Tollvesenets kontroller kan foretas på eksporttidspunktet for varene eller i etterhånd. Tollmyndighetene har rett til å kontrollere firmaenes regnskaper og alle forhold omkring produkter som det er utferdiget opprinnelsesdokumentasjon for under denne avtalen. Tollmyndighetene i avtalelandene skal gjensidig informere hverandre om bl.a. resultater fra slike etterkontroller av opprinnelsesbevis foretatt etter anmodning av kompetente myndigheter i en annen avtalepart.

3. FRIHANDELSOMRÅDET - EFTA/Canada

I følge avtalen omfatter frihandelsområdet alle EFTA-landenes territorier (tollområder) og Canada, dvs. av følgende landområder: **Island, Liechtenstein, Norge, Sveits og Canada.**

Svalbards territorium er omfattet av avtalens geografiske virkeområde for så vidt gjelder bestemmelser relatert til handelen med varer (ikke tjenester).

Den bilaterale landbruksavtalen gjelder kun mellom Norge og Canada for innførsel av såkalte basislandbruksvarer til hhv Norge og Canada.

4. NÆRMERE OM VAREOMFANGET

Frihandelsavtalen omfatter med få unntak handel med industrivarer, bearbeidede landbruksprodukter samt fisk og andre marine produkter. Iht. artikkel 3 i frihandelsavtalen EFTA-Canada (heretter kalt Avtalen) skal denne for så vidt gjelder handel med varer gjelde for:

a) Produkter som hører under kapitlene 25 til 97 i HS-nomenklaturen (tolltariffen), unntatt de varer som er oppført i Vedlegg F til Avtalen.

Vedlegg F omfatter noen få varer under posisjonene 35.01, 35.02, 35.04, 35.05, 38.09 og 38.23. Disse nevnte varene er unntatt fra avtalens "vareomfang" for import til de EFTA-stater eller Canada som er spesifisert ut for hvert produkt.

b) Fisk og andre marine produkter som er oppført i Vedlegg H til Avtalen.

Ved innførsel til Norge er det tollfrihet for de produkter som er oppført under artikkel 1 i Tabell 1, og som hører under kap. 2 pos.nr. 02.08 og kap. 3 pos.nr. 05.11, 15.04, 15.16, 16.03, 16.04, 16.05, 23.01, 23.09.

Tilsvarende gjelder for innførsel av opprinnelsesprodukter fra en EFTA-stat til Canada, men det gjøres oppmerksom på at produkter av hval er forbudt innført til Canada.

c) Bearbeidede landbruksprodukter som er omfattet av Vedlegg G til Avtalen.

Ved innførsel til Norge er vareomfanget de produkter som er oppført i Tabell 1 til vedlegg G. I henhold til Artikkel 2 i Protokollen skal EFTA-statene for produktene i Tabell 1 tilstå Canada en tollreduksjon i henhold til varelistene som ikke er mindre gunstig enn den som tilstås Det Europeiske fellesskap. Canada skal gi tollreduksjoner til EFTA-statene i henhold til tabell 2 i vedlegget.

d) Landbruksprodukter omfattet av den bilaterale landbruksavtalen

I henhold til den bilaterale landbruksavtalen mellom Norge og Canada skal Canada innrømme tollpreferanse for de angitte landbruksprodukter med opprinnelse i Norge, og Norge skal innrømme tollpreferanser for visse varer med opprinnelse i Canada. Disse produktene er oppført i hhv. vedlegg 1 og 2 til Landbruksavtalen.

5. IMPORT/EKSPORTRESTRIKSJONER

Det skal være forbudt med restriksjoner på import og eksport av varer mellom avtalepartene, med de unntak som er definert i vedlegg B, jf. avtalens artikkel 5.

6. TOLLPREFERANSENE

6.1.1 Frihandelsavtalen

Frihandelsavtalen er asymmetrisk, hvilket innebærer at Canada har lengre tid på avvikling av noen tollsatser enn det EFTA-statene har.

For industriprodukter og fisk og andre marine produkter innrømmes tollfrihet for avtalepartenes opprinnelsesprodukter fra avtalens iverksetting med noen få unntak. Avtalen innebærer at Canada binder seg til å avvikle tollene ved Avtalens ikrafttredelse for skip og plattformer, med unntak for noen typer som er sensitive for Canada. For sensitive skipstyper vil dette skje etter 10 år, og for svært sensitive skipstyper, 15 år etter avtalens ikrafttredelse. For disse skipstypene vil tollavviklingen starte 3 år etter at avtalen har trådt i kraft, for deretter å avvikles lineært med like store årlige reduksjoner. Se vedlegg E. Unntatt er også enkelte typer albuminer, peptoner og deres derivater og noen typer dekstrin og annen modifisert stivelse, slik det er beskrevet i vedlegg F.

For Sveits og Liechtenstein gjelder visse unntak for fisk/fiskevarer under posisjonene ex 0511.91, ex 15.04, ex 1516.10, ex 2301.10, ex 2301.20 og ex 2309.90.

ii) For bearbeidede landbruksprodukter omfattet av avtalens Vedlegg G, har EFTA-landene under visse forutsetninger forpliktet seg til ikke gi Canada dårligere behandling enn den som praktiseres overfor EU. Canada skal gi tollreduksjoner til EFTA-statene i henhold til tabell 2 i vedlegget.

For de bearbeidede landbruksproduktene kan partene videreføre dagens system for råvarepriskompensasjon (RÅK). RÅK-ordningen administreres av Statens landbruksforvaltning. For mer detaljerte opplysninger vises til særskilt rundskriv vedrørende tollbehandling og tollsatser for såkalte RÅK-varer.

iii) Handelen med ubearbeidede landbruksvarer er ikke regulert gjennom EFTA-samarbeidet og det er derfor forhandlet frem en bilateral landbruksavtale mellom Norge og Canada.

6.1.2 Den bilaterale landbruksavtalen

De landbruksvarer som er omfattet av den bilaterale landbruksavtalen mellom Norge og Canada og som er oppført i Vedlegg 2 til landbruksavtalen, kan ved innførsel til Norge fra iverksettningstidspunktet 1. juli 2009 innrømmes tollfrihet eller tollreduksjon i samsvar med de tollsatsene som er angitt i vedlegget. Preferansetollsatsene ligger i TVINN.

Det er forutsatt at kravene til opprinnelse mv som fastlagt i Vedlegg C til frihandelsavtalen er oppfylt, jf. artikkel 4 i landbruksavtalen. For disse varenes vedkommende gjelder regelen om "direkte forsendelse" samt i vesentlig grad hovedprinsippet om at varene "i sin helhet" skal være fremstilt i Canada for å få opprinnelse i Canada. Som opprinnelsesdokumentasjon benyttes opprinnelseserklæring iht. Tillegg II til vedlegg C til frihandelsavtalen.

Ved eksport fra Norge skal Canada innrømme tollfrihet eller tollreduksjon i samsvar med de tollsatsene som er angitt i Vedlegg I i den bilaterale landbruksavtalen. Det forutsettes at det er norske "opprinnelsesprodukter" i henhold til opprinnelsesreglene.

7. VILKÅR FOR PREFERANSETOLLBEHANDLING

Opprinnelsesreglene i Vedlegg C til Avtalen og bestemmelser i nasjonal lovgiving, fastlegger de vilkår som må være oppfylt for at produkter skal være berettiget til preferansetollbehandling i samhandelen mellom EFTA-statene og Canada.

Betingelsene for at et produkt skal være gjenstand for preferansetollbehandling ved innførsel til Norge, er i korte trekk følgende:

1. Krav om preferansetollbehandling må settes frem av importøren (deklaranten) ved tollbehandlingen (fortollingen) av produktene.
2. Produktene må inngå i Avtalens vareomfang (dvs. at konsesjon må være gitt).
3. Produktene må være fremstilt i frihandelsområdet i samsvar med opprinnelsesreglene inntatt i Vedlegg C til Avtalen.
4. Forsendelsesregelen fastsatt i Vedlegg C må være overholdt.
5. Det må foreligge tilfredsstillende opprinnelsesbevis for produktene i form av en opprinnelseserklæring.

8. NÆRMERE OM BETINGELSENE FOR PREFERANSETOLLBEHANDLING

8.1 Krav om preferansetollbehandling

Krav om preferansetollbehandling skal av importøren (deklaranten) settes frem ved fortollingen i rubrikk 36 på Enhetsdokumentet (innførselsdeklarasjonen), jf. forskrift til lov om toll og vareførsel § 8-5-1. Rubrikken skal alltid være utfylt. Ved elektronisk deklarasjon gjelder de bestemmelser om tolldeklarasjon mv som er fastsatt for bruk av tollsystemet TVINN. Se særskilt utgitte "veiledere" for tolldeklarasjon av varer i Norge (innførsel og utførsel) på www.toll.no.

Dersom det ved fortollingen foreligger tilfredsstillende opprinnelsesbevis for varene, skal krav om preferansetollbehandling fremsettes ved at det i rubrikk 36 på Enhetsdokumentet anføres "P" for varer som er opprinnelsesprodukter fra Canada. Preferansetollsats for Canada kan benyttes (deklarerer) ved fortollingen.

Hvis krav om preferansetollbehandling ikke er fremsatt på Enhetsdokumentet, dvs. at rubrikk 36 er besvart med "Nei", skal det ikke gis (deklarerer) preferansetollbehandling ved fortollingen selv om tilfredsstillende opprinnelsesdokumentasjon blir fremlagt (foreligger). Importøren bør om mulig gjøres oppmerksom på uoverensstemmelsen slik at eventuell rettelse kan foretas før fortolling av varene finner sted.

Dersom tilfredsstillende opprinnelsesdokumentasjon ikke foreligger ved fortollingen av varene, må importøren (deklaranten) anføre "JA" (deklarasjonskode TVINN – "J") i rubrikk 36 for å være

berettiget til preferansetollbehandling (tollrefusjon) på grunnlag av senere fremlagt gyldig opprinnelsesdokumentasjon. Det forutsettes at deklaranten (tollskyldneren) har kjennskap til eller ut fra praksis ol. har god grunn til å anta at det dreier seg om varer som har opprinnelsesstatus i henhold til denne Avtalen. I disse tilfeller beregnes (deklarerer) toll etter ordinær tollsats (hvis ikke andre hjemler foreligger). Frist for senere fremleggelse av gyldig opprinnelsesdokumentasjon med søknad til lokal tollmyndighet om tollrefusjon (omberegning), er iht. § 8-5-1 i gjeldende forskrift til lov om toll og vareførsel 3 år regnet fra fortollingstidspunktet.

Dersom deklaranten (vareeieren) bestemt kjenner til at de aktuelle produkter ikke har opprinnelsesstatus i henhold til denne Avtalen, skal preferansetollbehandling ikke kreves. Rubrikken fylles ut med "NEI". Ordinær toll beregnes (deklarerer) ved fortolling. I tilfeller der rubrikken er besvart med "NEI", (deklarasjonskode TVINN – "N"), men opprinnelsesdokumentasjon på et senere tidspunkt likevel blir fremlagt for Tollvesenet sammen med søknad om tilbakebetaling av toll, er tollregionsjefen i det enkelte tollregionen bemyndiget til å vurdere innrømmelse av preferansetollbehandling dersom Tollvesenet på grunnlag av annen fremlagt dokumentasjon ikke finner grunn til å betvile at varene er opprinnelsesprodukter i samsvar med Avtalens Vedlegg C.

8.2 Opprinnelsesreglene

8.2.1 Generelt

Opprinnelsesreglene er nedfelt i Avtalens artikkel 8 og Vedlegg C til Avtalen. Reglene presiserer de krav til produksjon og bruk av innsatsmaterialer fra land utenfor frihandelsområdet som må være oppfylt for at ferdigvaren skal oppnå status som frihandelsvare (opprinnelsesstatus).

Canada ønsket i utgangspunktet at det i Avtalen skulle benyttes opprinnelsesregler basert på NAFTA-modellen (Canada, Mexico, USA), mens EFTA-statene ønsket opprinnelsesregler basert på kjente europeiske prinsipper. Partene ble derfor enige om å konstruere et nytt omforent regelverk, hovedsakelig basert på HS-nomenklaturens (tolltariffens) tekniske oppbygging. Av denne grunn ble det fremforhandlet en helt ny opprinnelsesprotokoll hvor de beste elementene fra begge modellene ble innarbeidet.

Denne avtalen inneholder bestemmelser om "full kumulasjon", og Canada/EFTA ses på som ett produksjonsområde (Canada/EFTA-preferanseopprinnelse).

Avtalen med Canada inneholder intet forbud mot tollrestitusjon (drawback) slik som i en rekke andre frihandelsavtaler.

Opprinnelsesreglene inneholder blant annet generell toleranseregel og regler om avvik fra territorialitetsprinsippet, godkjente eksportører og bokføringsmessig atskillelse. Det vises for øvrig til etterfølgende detaljer.

Bestemmelsene i vedlegg C Tillegg I og II om opprinnelsesregler samt bruk og kontroll av opprinnelseserklæringer gjelder også for landbruksprodukter omfattet av den bilaterale landbruksavtalen inngått mellom Norge og Canada.

Vedlegg C regulerer også det administrative samarbeidet mellom avtalepartenes tollmyndigheter, herunder etterkontroller (verifikasjoner) av opprinnelsesbevis. Det er på visse vilkår åpnet for at den importerende avtalepart kan delta som observatør når tollmyndighetene i den eksporterende avtalepart gjennomfører etterkontroller av utstedte opprinnelsesbevis.

Opprinnelsesreglene er delt inn i to hoveddeler – de materielle artikler og listen over spesielle bearbeidingsprosesser som kreves for angitte varer. Visse viktige definisjoner fremkommer av artikkel 1. Det må innenfor avtaleområdet foretas en viss grad av produksjon/bearbeiding for at en vare skal anses å ha opprinnelsesstatus i hht. avtalen i et EFTA-land (for eksempel Norge) eller i Canada. Med produksjon forstås all slags bearbeiding eller foredling herunder sammensetting og montering eller spesielle prosesser, dog unntatt slike minimale prosesser som er nevnt i artikkel 6 i Vedlegg C (utilstrekkelig bearbeiding).

8.2.2 Oppnåelse av opprinnelsesstatus

Et produkt oppnår opprinnelsesstatus (med berettigelse til preferansetollbehandling) i et EFTA-land (Norge) eller i Canada såfremt det er produsert der i samsvar med opprinnelseskriteriene nedfelt i artikkel 2 i Vedlegg C.

Hovedregelen i nevnte artikkel 2 er at et produkt må være enten:

- a. **fremstilt i sin helhet** i et EFTA-land (Norge) eller i Canada i samsvar med bestemmelsene i artikkel 3 i Vedlegg C; eller
- b. fremstilt i et EFTA-land (Norge) eller i Canada av materialer som ikke er fremstilt i sin helhet der, forutsatt at disse materialer har gjennomgått **tilstrekkelig bearbeidelse eller foredling** i et EFTA-land eller i Canada i henhold til artikkel 4 i Vedlegg C.

8.2.3 Produkter fremstilt i sin helhet

Hvilke produkter som er "fremstilt i sin helhet" i en avtalepart fremkommer av artikkel 3 i Vedlegg C.

Dette er eksempelvis mineralske produkter som er utvunnet av avtalepartenes jord eller havbunn, vegetabiliske produkter som er høstet der, produkter av levende dyr som er alet der, produkter fra jakt og fiske, produkter fra sjøfiske, mv.

For at fisk, skalldyr og andre marineprodukter tatt opp fra havet, havbunnen eller havundergrunnen utenfor avtalepartenes territorier av partenes fiskefartøyer skal anses som opprinnelsesprodukter, er vilkårene noe avvikende i forhold til bestemmelser i de europeiske frihandelsavtalene, for eksempel EØS-avtalen og frihandelsavtalen EF/Norge.

I denne avtalen kreves det at:

Fartøyet enten er registrert, anmeldt eller listeført i en avtalepart og fører avtalepartens flagg, eller
at fartøyet veier høyst 15 bruttotonn og har tillatelse fra en avtalepart.

8.2.4 Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet

Hvilke produkter som er "tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet" i en avtalepart fremkommer av artikkel 4 i Vedlegg C. Hovedregelen i nevnte artikkel 4 er at det ferdige produktet anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet når vilkårene fastsatt for det enkelte produkt i Tillegg I til Vedlegg C er oppfylt (listereglene).

NB!! Det er utformet "listeregler" for alle varer selv om ikke alle varene nødvendigvis er omfattet av Avtalens vareomfang. Tollpreferansene avgjøres av de avtalte konsesjoner.

Av denne listen (listereglene) fremkommer for det enkelte aktuelle produkt alle de krav til bearbeidelse eller foredling som må utføres på ikke-opprinnelsesmaterialer som benyttes til fremstillingen av det ferdige eksportproduktet. Listen kan eksempelvis inneholde krav om at alle anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer blir å klassifisere under en annen tollposisjon i HS-nomenklaturen (tolltariffen) enn den posisjon som det ferdige produktet hører under. Det kan også være verdibegrensninger for anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer (for eksempel en 40 % - regel) eller spesifikke produksjonskriterier (for eksempel "produksjon fra garn"). som nevnt ovenfor, er disse reglene anvendt i liten grad i denne avtalen.

Avvikende fra de europeiske reglene, er de produktspesifikke reglene i denne avtalen i vesentlig grad basert på produksjonsprosesser som kan knyttes til HS-nomenklaturens tekniske varebeskrivelser, og kun i mindre grad basert på verdibaserte bearbeidingsregler (prosent av verdien). En av de grunnleggende regler i denne avtalen er derfor kravet til posisjonsskifte eller underposisjonsskifte, som innebærer at innsatsmaterialer fra tredjeland må gjennomgå en prosess som innebærer at eksportvaren (ferdigvaren) klassifiseres i en annen tollposisjon i det harmoniserte system – HS – enn den/de posisjoner som de importerte materialene hører under. Kun i mindre grad eller som alternativer, er det for visse varer regler som krever at

materialer fra tredjeland må gjennomgå fastsatte produksjonsprosesser eller at de må oppfylle visse minimumskrav til verdiøkning som eventuelt er fastsatt for produktet.

Forklaring til hvordan produksjonsreglene (listereglene) skal forstås fremgår av "Produktspesifikke regler" i Tillegg I, seksjon A, til Vedlegg C til frihandelsavtalen.

I tillegg I er også "transaksjonsverdien" og "pris fra fabrikk", jf. definisjon gitt i Vedlegg C artikkel 1 punkt u-v, angitt som alternative beregningsgrunnlag. I Norge skal "pris fra fabrikk" benyttes.

8.2.5 Kumulasjon av opprinnelse

Ifølge artikkel 21 nr. 1 i Vedlegg C er det i denne avtalen enighet om å tillate såkalt "full kumulasjon", tilsvarende bestemmelsene i EØS-avtalen. Med "full kumulasjon" menes: En avtalepart starter et arbeid med tredjelandsmaterialer (ikke-opprinnelsesmaterialer). Mellomproduktet blir ikke et opprinnelsesprodukt, men i neste avtalepart fortsetter arbeidet. Til sammen vil prosessen i første og andre avtalepart føre til at det ferdige produktet blir et opprinnelsesprodukt ved eksport til andre avtaleparter.

8.2.6 Toleranseregel

I frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Canada er toleransereglene avvikende fra det europeiske regelverket. De produktspesifikke reglene i denne avtalen er i vesentlig grad basert på produksjonsprosesser som kan knyttes til HS-nomenklaturens tekniske varebeskrivelser, og er kun i mindre grad basert på verdibaserte bearbeidingsregler (prosent av verdien).

I artikkel 5 nr. 1 i Vedlegg C er det innført en såkalt generell toleranseregel på 10 %. Denne regelen innebærer at man uten hensyn til listereglene for ferdigproduktet – på visse vilkår - kan benyttes 10 % ikke-opprinnelsesmaterialer i produksjonen av materialer som ikke skifter posisjon eller oppfyller andre vilkår fastsatt i Tillegg I og som derfor i henhold til en gitt listeregel i listen i Tillegg I til Vedlegg C egentlig ikke skulle være lov å benytte. En forutsetning er at verdien av disse materialene ikke overstiger 10 % av transaksjonsverdien eller ferdigvarens "pris fra fabrikk". Det forutsettes også at hvis den aktuelle listereglene som gjelder for produktet inneholder en prosentsats for den maksimale verdi av ikke-opprinnelsesmaterialer, skal verdien av slike ikke-opprinnelsesmaterialer medtas ved beregning av verdien av ikke-opprinnelsesmaterialene. Produktet må også oppfylle de øvrige krav i vedlegg C.

Eventuelle prosentregler i listen er imidlertid absolutte og kan ikke overskrides ved bruk av den generelle toleransereglene.

For eksempel: Dersom en listeregel krever at alle anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer skal skifte posisjonsnummer, medfører bestemmelsen (toleransereglene) i artikkel 5 nr. 1 at ikke-opprinnelsesmaterialer som ikke skifter posisjon likevel kan benyttes, forutsatt at verdien av disse materialene ikke overstiger 10 % av ferdigvarens pris fra fabrikk.

For eksempel: Dersom en prosessregel krever at alle anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer skal skifte posisjonsnummer og i tillegg begrenser totalverdien av alle anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer til 30 %, medfører bestemmelsen (toleransereglene) i artikkel 5 nr. 1 at ikke-opprinnelsesmaterialer som ikke skifter posisjon likevel kan benyttes forutsatt at verdien av disse materialene ikke overstiger 10 % av ferdigvarens pris fra fabrikk forutsatt at:

- (a) Hvis listereglene i Tillegg I som gjelder for produktet, inneholder en prosentsats av maksimumsverdien av ikke-opprinnelsesmaterialer, skal verdien av slike ikke-opprinnelsesmaterialer medtas ved beregningen av verdien av ikke-opprinnelsesmaterialene; og
- (b) produktet tilfredsstiller alle andre vilkår som kreves i dette vedlegget.

Den generelle toleransereglene kan kun anvendes på produkter som har vært gjenstand for bearbeidelse/foredling utover de minimale prosessene nevnt i artikkel 6 i Vedlegg C.

Videre kan denne bestemmelsen ikke anvendes for å oppfylle fastsatte prosessregler for tekstilvarer som hører under kapitlene 50 til 63 i tolltariffen.

Et produkt i kapitlene 50 til og med 60, posisjon 63.01 til og med 63.05, underposisjon 63.07.10 eller 63.07.90, posisjon 63.08 eller nye filler i posisjon 63.10 som ikke har opprinnelse fordi noe av garnet eller vevnaden anvendt i fremstillingen av produktet ikke oppfyller vilkårene for dette produktet gitt i Tillegg I, skal produktet likevel anses å være et opprinnelsesprodukt dersom den totale vekten av alt slikt garn eller vevnad ikke overstiger 10% av produktets totale vekt.

I tilknytning til et produkt i kapitlene 61 til og med 62, posisjon 63.06 eller underposisjon 63.07.20, skal den relevante kapittelnoten til henholdsvis kapittel 61, 62 eller 63 gjelde.

8.2.7 Opprinnelsesland

Opprinnelsesland for en vare skal være det land/område hvor varen er produsert og har oppnådd opprinnelsesstatus i medhold av opprinnelsesreglens artikkel 2. Det samme gjelder ved anvendelse av kumulasjonsbestemmelsene i artikkel 21 såfremt de berørte materialene er bearbeidet utover de minimale prosessene nevnt i artikkel 6.

Ved vurderingen om det aktuelle eksportprodukt er/blir et "opprinnelsesprodukt" som kan nyte godt av de tollfordeler avtalen innebærer, kan produsenter ta hensyn til de produksjonsprosesser, materialverdier og øvrige innsatsfaktorer som eventuelt er tilført produktet i andre avtaleparter. Eksportøren må kunne dokumentere den produksjon som er foretatt på materialet i en annen avtalepart på tidspunktet for utstedelsen av opprinnelseserklæringen, jf. artikkel 21 nr. 2.

Et produkt med opprinnelse i en annen avtalepart, som senere reeksporteres i uendret stand fra en annen avtalepart, beholder sitt (opprinnelige) opprinnelsesland og status som opprinnelsesprodukt.

8.3 Territorialitetsprinsippet

For at en vare skal kunne gis preferansetollbehandling ved innførsel, må den ha oppnådd preferanseopprinnelse i én av statene som er part i avtalen. Dette innebærer at varen må være produsert uten avbrudd innen territoriet til én av avtalepartene. Det er fra dette blant annet gjort unntak for kumulasjonsbestemmelsene gitt i artikkel 21.

I henhold til artikkel 13 skal et opprinnelsesprodukt som blir returnert fra en ikke-avtalepart anses for ikke å ha opprinnelse med mindre det kan dokumenteres at det returnerte produktet er det samme som det som ble eksportert og produktet ikke har gjennomgått produksjon eller annen behandling utover det som har vært nødvendig for å bevare det i god stand.

Senest innen 4 år etter at denne avtalen har trådt i kraft skal avtalepartene revurdere vilkårene fastsatt i artikkel 13 om produkter som har gjennomgått ytterligere produksjon i territoriet til en ikke-avtalepart og som har blitt returnert til territoriet til en avtalepart kan beholde sin opprinnelsesstatus.

8.4.1 Forsendelsesregelen

For at en vare skal kunne gis preferansetollbehandling, må den være sendt direkte fra hhv Canada eller fra et EFTA-land. Transittforsendelser av varer som utgjør en enkelt sending gjennom et tredjeland (ikke-avtaleland) er tillatt på visse vilkår, jf bestemmelser om dette gitt i artikkel 14 i vedlegg C. Videre kan en vare gis preferansetollbehandling når den har vært på utstilling i et tredjeland. De nærmere vilkår for slike sendinger er inntatt i artikkel 15 i vedlegg C.

8.4.2 Kvalifiserende enheter

Tollvesenet skal bedømme hver vareenhet for seg med hensyn til om varen er berettiget til preferansetollbehandling. Dette innebærer at for et vareparti skal opprinnelsesvilkårene være oppfylt for hver enkelt vare. Det er ikke anledning til å betrakte varepartiet som en enhet, unntatt i de tilfeller hvor HS-nomenklaturen (tolltariffen) klassifiserer grupper, sett eller samlinger av varer som en enhet. Dvs. ved vurdering av opprinnelsesstatus, må man først avgjøre under hvilket

posisjonsnummer eksportvaren klassifiseres i tolltariffen, og deretter på denne basis finne ut hvilken opprinnelsesregel (listeregul) som gjelder for dette produktet.

Av dette følger eksempelvis at for importerte varer som er bearbeidet/foredlet eller reparert her i landet, må hele den bearbejdede/foredledede eller reparerte vare bedømmes som en enhet ved vurdering av hvorvidt opprinnelsesreglene er oppfylt. Et eventuelt opprinnelsesbevis må utstedes for hele enheten og ikke kun for de deler av varen som er tilført i Norge. For denne type varer vil grunnlaget for vurdering av eksportvarens opprinnelsesstatus kunne være et "inngående" opprinnelsesbevis som medfølger importvaren som skal bearbejdes/repareres, de nyinnsatte materialer og deler samt andre omkostninger som inngår i ferdigvarens utførselsverdi.

Med de unntak som følger av Vedlegg I, skal et sett omtalt i alminnelig fortolkningsregel 3 i Det harmoniserte system anses å ha opprinnelse forutsatt at den spesielle opprinnelsesregel for slike sett gitt i artikkel 11 i Vedlegg C er oppfylt. Opprinnelsesregelen vil i disse tilfeller være oppfylt dersom alle komponentene i settet, innebefattet innpakkingsmaterialer og beholdere, er opprinnelsesprodukter. I tilfeller hvor settet også inneholder komponenter som ikke har opprinnelse, innebefattet innpakkingsmaterialer og beholdere, vil likeledes reglen være oppfylt hvis minst en av komponentene i settet, eller alle innpakkingsmaterialene og beholderne i settet har opprinnelse, og verdien av de deler av settet som ikke har opprinnelse, innebefattet alle innpakkingsmaterialer og beholdere, ikke overstiger 25 % av transaksjonsverdien eller settets pris fra fabrikk. Dersom et sett består av innførte bestanddeler, må disse komponentenes opprinnelsesstatus kunne dokumenteres ved fremleggelse av tilfredsstillende "inngående" opprinnelsesdokumentasjon.

Standardutstyr som hører til en vare skal regnes sammen med hovedvaren som en enhet. Et opprinnelsesbevis må omfatte hele enheten.

8.4.3 Delsendinger

I samsvar med bestemmelsene i artikkel 19 i Vedlegg C, er det bestemt at en vare som nevnt under tolltariffens avsnitt XVI og XVII eller posisjon 94.06 eller en konstruksjon av uedelt metall under avsnitt XV i Det harmoniserte system, og som innføres i mer enn én sending, kan anses som en vare når importøren legger frem opprinnelsesbevis for hele enheten ved innførselen av den første delsendingen. Det er da forutsatt at samklassifisering senere kan foretas i henhold til bestemmelsene i tolltariffen (HS-nomenklaturens alminnelige fortolkningsregel 2 a). Det er også forutsatt at det komplette eller ferdige produktet kvalifiserer som et opprinnelsesprodukt og at alle andre vilkår i dette vedlegget er oppfylt.

Slike delsendinger kan ikke gis preferansetollbehandling mot avskrivning på opprinnelsesbeviset (jf. avsnitt 8.4.4). Ved tollbehandling av delsendinger skal det kreves opp ordinær toll, med mindre opprinnelsen av varer i den enkelte delsending er dokumentert ved egne opprinnelsesbevis. Tollvesenet forsyner opprinnelsesbeviset for den komplette leveranse med stempel og dato. Når hele enheten foreligger kan preferansetollbehandling innrømmes på grunnlag av samklassifisering. Det påpekes at forsendelsesregelen må være overholdt for alle delsendingene.

8.4.4 Delfortolling

Dersom et opprinnelsesbevis omfatter et større kvantum varer enn det som blir angitt til fortolling, kan Tollvesenet skrive av det fortolledede kvantum på opprinnelsesbeviset og legge en attestert fotokopi av dette ved Enhetsdokumentet (regnskapsbilaget). Opprinnelsesbeviset leveres tilbake til importøren og inndras ved siste delfortolling.

8.4.5 Emballasje

Innpakkingsmateriale og beholdere som et produkt er innpakket i for salg skal ses bort fra ved vurderingen av om alle ikke-opprinnelsesmaterialer skifter slik klassifisering i tolltariffen som fastlagt i Tillegg I. Imidlertid, hvis listeregelen i Tillegg I som skal anvendes på produktet inneholder en prosentsats for maksimal verdi av ikke-opprinnelsesmaterialer, skal verdien av ethvert ikke-opprinnelses innpakkingsmateriale og beholdere medregnes i verdien av ikke-opprinnelsesmaterialene.

Pakkematerialer og beholdere som et produkt er pakket i for transport skal holdes utenfor når produktets opprinnelse fastsettes.

9. OPPRINNELSESERKLÆRING

9.1 Generelt om opprinnelsesbevis

Krav om preferansetollbehandling skal i innførselslandet legitimeres ved fremleggelse av tilfredsstillende opprinnelsesbevis. I denne avtalen er det kun opprinnelseserklæringer som kan benyttes (tilsvarende fakturaerklæringer i de europeiske avtalene). Ved dette har eksportøren avgitt erklæring om at varene oppfyller vilkårene i opprinnelsesreglene. Et opprinnelsesbevis skal utferdiges i forbindelse med den fysiske utførelsen av varene, på det tidspunkt den reelle eksport har funnet sted eller er sikret. Et opprinnelsesbevis kan bare utferdiges til land som er part i avtalen, for produkter som er omfattet av avtalen og som er "opprinnelsesprodukter".

Norske eksportører må til enhver tid kunne bevise at et utstedt opprinnelsesbevis kun omfatter produkter som er "opprinnelsesprodukter" i medhold av opprinnelsesreglene i Avtalen. Av hensyn til etterkontroller (verifikasjoner) må, i hht til avtalen, en eksportør som har utferdiget et opprinnelsesbevis, alltid oppbevare en kopi av opprinnelsesbeviset sammen med all grunnlagsdokumentasjon som beviser varenes opprinnelsesstatus. I Norge er oppbevaringstiden 10 år, jf. forskrift til lov om toll og vareførsel §§ 8-4-23 og 4-12-1, jf. lov om toll og vareførsel § 4-12.

9.1.1 Innførsel til Norge

For preferansetollbehandling ved innførsel til Norge av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter Avtalen i Canada, skal opprinnelsen kunne dokumenteres ved fremleggelse av opprinnelsesbevis utstedt eller utferdiget i Canada.

For preferansetollbehandling ved innførsel til Norge fra et annet EFTA-land av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter Avtalen i Canada, skal opprinnelsen kunne dokumenteres ved fremleggelse av opprinnelsesbevis utstedt eller utferdiget i vedkommende EFTA-land, hvorav fremkommer at opprinnelsesland er Canada.

9.1.2 Privatimport

Sendinger av mindre verdi sendt fra privatperson til privatperson, og varer av begrenset verdi som utgjør del av reisendes personlige bagasje, kan på visse vilkår innføres uten fremleggelse av opprinnelseserklæring. De nærmere vilkår for slik import er inntatt i artikkel 20 i Vedlegg C og i avsnitt 10 i dette rundskriv.

9.1.3 Utførsel fra Norge

Ved utførsel til Canada av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus i medhold av opprinnelsesreglene i Norge, kan opprinnelsen og berettigelse til preferansetollbehandling dokumenteres ved utferdigelse av en opprinnelseserklæring.

Ved gjenutførsel (reeksport) fra Norge til en annen EFTA-stat (eventuelt tilbake til Canada) av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter avtalen i Canada, kan det utferdiges ny opprinnelseserklæring på grunnlag av "inngående" opprinnelsesbevis - dvs. opprinnelsesbevis som fulgte med varene ved innførselen hit til landet.

Ved utførsel fra Norge til Canada av produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus etter avtalen i Norge ved bruk av kumulasjon med materialer fra Canada eller en annen EFTA-stat, kan opprinnelsesbevis utferdiges.

9.2 Utstedelse av opprinnelseserklæringer

En opprinnelseserklæring skal benyttes og kan utferdiges av enhver eksportør. Det er i denne avtalen ikke fastsatt en øvre grense for den totale verdien av de opprinnelsesprodukter det kan utstedes opprinnelseserklæring for.

Ordlyden i opprinnelseserklæringen skal i denne avtalen være på engelsk eller fransk, og er gjengitt i Tillegg II til Vedlegg C. Erklæringen skal av eksportøren påføres fakturaen, følgeseddelen eller annet handelsdokument som beskriver de aktuelle varer tilstrekkelig detaljert slik at de kan identifiseres. Eventuelle ikke-opprinnelsesprodukter i sendingen må tydelig merkes eller overstrykes i fakturaen. En opprinnelseserklæring kan stemples, trykkes eller skrives (med

skrivemaskin eller printer) på de nevnte handelsdokumentene. Dersom opprinnelseserklæringen fylles ut for hånd, skal dette gjøres med blekk (ev. kulepenn) og med trykte bokstaver.

En opprinnelseserklæring skal som hovedregel utferdiges i forbindelse med den fysiske eksporten av de produktene den refererer seg til.

Opprinnelseserklæringene er på engelsk og fransk og skal ha følgende tekst:

”The exporter of the products covered by this document (customs authorization No....) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of Canada/EFTA preferential origin”.

“L’exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière no....) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l’origine préférentielle Canada/AELE »

(Sted, dato, navn på den som undertegner i blokkbokstaver og underskrift).

9.2.1 Utstedelse av opprinnelseserklæringer for landbruksvarer

Ved bruk av de bilaterale landbruksavtalene skal betegnelsen ”Canada/EFTA” erstattes med henholdsvis ”Canada/Norway”, ”Canada/Iceland” eller ”Canada/Switzerland”.

9.2.2 Utstedelse av langtidserklæring

En opprinnelseserklæring kan utferdiges av en eksportør for flere forsendelser med identiske opprinnelsesprodukter til den samme importøren i en annen avtalepart som finner sted innenfor en periode som ikke overskrider 12 måneder, og som spesifiseres av eksportøren i erklæringen.

9.3 Eksportørens underskrift på opprinnelsesbevis

Eksportøren skal undertegne opprinnelseserklæringen samt påføre navnet i klartekst (trykte bokstaver). Den som undertegner skal enten selv være eksportør eller være ansatt i eksportørens firma og undertegne etter fullmakt gitt av firmaets ansvarshavende. Underskriften må være fullstendig – bare initialer er således ikke tilstrekkelig. Underskrifter påført ved navnestempler kan ikke godtas. En godkjent eksportør i henhold til artikkel 17 i Vedlegg C kan unntas fra kravet om underskrift på opprinnelseserklæringen, se etterfølgende avsnitt.

9.4 Godkjent eksportør

I samsvar med bestemmelsene i artikkel 17 nr. 1 i Vedlegg C kan en eksportør autoriseres av tollmyndighetene i det enkelte avtaleland (eksportland) til å kunne utferdige opprinnelseserklæringer uten underskrift forutsatt at eksportøren har gitt tollmyndighetene i eksportlandet en skriftlig garanti (”written undertaking”) for at vedkommende påtar seg det fulle ansvar for slike opprinnelseserklæringer. En slik eksportør betegnes som ”godkjent eksportør”. Autorisasjonen kan gis til eksportører som har hyppig eksport av varer og som fyller de vilkår som ellers kreves for slik autorisasjon. En godkjent eksportør får ved autorisasjonen tildelt et tollautorisasjonsnummer som han i det enkelte tilfelle kan påføre i teksten på opprinnelseserklæringen.

Norske eksportører som ønsker å bli autorisert under denne Avtalen kan søke berørt lokalt regiontollsted. Eksportøren må forplikte seg til å oppbevare en kopi av opprinnelseserklæringen sammen med alle bevis som dokumenterer varenes opprinnelsesstatus i 10 år i tilfelle etterkontroll. Videre, må eksportøren godta enhver kontroll av regnskaper, produksjonsprosesser mv, som Tollvesenet finner nødvendig. Det er utarbeidet spesielle søknadsskjemaer for ”Søknad om autorisasjon til å utferdige opprinnelseserklæringer”. Disse formularene (RD-0003) kan lastes ned direkte fra internett (www.toll.no/skjema_og_blanketter). Det finnes egen veiledning om dette på etatens nettsider.

Tollregionen tildeler ved en eventuell autorisasjon den godkjente eksportøren et autorisasjonsnummer som eksportøren i det enkelte tilfelle skal påføre i teksten til opprinnelseserklæringen. Tildelt autorisasjonsnummer skal påføres i parentes i opprinnelseserklæringen på følgende måte:

Eksempel: (tollmyndighetenes autorisasjonsnummer) NO/07-368839564

Autorisasjonen kan når som helst trekkes tilbake av kompetente tollmyndigheter (tollregionen). Autorisasjonen skal trekkes tilbake dersom den godkjente eksportør ikke lenger oppfyller vilkårene eller kan gi de nødvendige garantier. For eksempel i tilfeller hvor det av ulike årsaker viser seg at eksportøren ikke kan dokumentere at eksporterte varer virkelig er opprinnelsesprodukter eller har mangelfulle regnskapsrutiner. Avhengig av omstendighetene kan en gitt autorisasjon trekkes tilbake helt eller delvis, for en viss periode eller for alltid. Det vises ellers til bestemmelsene i artikkel 17 nr. 3 i Vedlegg C og til direktoratets delegeringsbrev til tollregionene.

9.5 Gyldighetstid for opprinnelsesbevis

Det følger av forskrift til lov om toll og vareførsel § 8-5-4 (1) at et opprinnelsesbevis (opprinnelseserklæring) er gyldig i 4 måneder etter utstedelsen.

Tollvesenet kan legge opprinnelsesbevis til grunn selv om tidsfristen er utløpt. Vilkårene er at varene har blitt fremlagt for Tollvesenet innen fristens utløp eller at det skyldes ekstraordinære omstendigheter, og at det ikke er grunn til å tvile på varenes opprinnelse.

Varer som er ankommet hit til landet og som beror under Tollvesenets kontroll, skal anses for å være *fremlagt for* Tollvesenet. Dette innebærer at varer som er innlagt på tollager o.l. senest 4 måneder etter utstedelse av det opprinnelsesbevis som omfatter varene, ikke vil miste sin berettigelse til preferansetollbehandling selv om varene blir "tatt ut av" tollageret og fortollet senere enn 4 måneder regnet fra opprinnelsesbevisets utstedelsesdato.

9.6 Dokumentasjon for bearbeiding/foredling (full kumulasjon)

Bearbeiding eller foredling foretatt i en EFTA-stat eller Canada som alene ikke er tilstrekkelig til å gi produktet opprinnelsesstatus (se foran under punkt 8.2.5 om "full kumulasjon"), må kunne dokumenteres av eksportøren. Slik dokumentasjon utferdiges av leverandøren for hver enkelt forsendelse. Erklæringen tjener som bevis for den bearbeiding eller foredling vedkommende vare har gjennomgått i en EFTA-stat eller Canada, for å avgjøre om de produkter som disse varene er anvendt til fremstilling av, kan anses å ha opprinnelsesstatus.

I henhold til Vedlegg C artikkel 21 nr. 2 må eksportøren på tidspunktet for utstedelse av en opprinnelseserklæring være i besittelse av alle dokumenter som er gitt med hensyn til den produksjon som er foretatt på materialet i en annen avtalepart som del av den dokumentasjon som underbygger produktets opprinnelsesstatus. Dokumentasjonen skal være utferdiget i en lesbar og varig form, undertegnet eller på annen måte godkjent av produsenten, og skal beskrive materialet tilstrekkelig detaljert til at det kan identifiseres.

9.7 Oppbevaring av bevis og grunnlagsdokumenter

Enhver eksportør som utsteder eller foranlediger utferdiget et opprinnelsesbevis under denne Avtalen må kunne bevise at utstedelsen er korrekt innholdsmessig og reelt. Dette innebærer at eksportører må kunne dokumentere at de påførte opplysninger (antall varer, vareslag, mv) er korrekt samt at de produkter som er omfattet av utstedte opprinnelsesbeviset virkelig er "opprinnelsesprodukter" i samsvar med regelverket i Avtalens Vedlegg C. Tollmyndighetene kan på ethvert tidspunkt kontrollere riktigheten av de avgitte opprinnelsesbevis og grunnlagsdokumenter for slik utstedelse. Grunnlagsdokumenter/bevisdokumenter for utferdigelse av opprinnelsesbevis skal oppbevares av eksportøren i 10 år. De samme betingelsene gjelder for "godkjente eksportører".

Grunnlagsdokumenter/bevisdokumenter innbefatter dokumenter relatert til følgende:

- a) de produksjonsprosesser som er foretatt på opprinnelsesproduktet eller på materialer brukt i produksjonen av produktet
- b) prisen, omkostningene, verdien av og betalingen for produktet
- c) opprinnelsen, innkjøpsprisen, omkostningene, verdien av og betalingen for alle materialer,

inkludert nøytrale elementer som er brukt i produksjonen av produktet og

d) transporten av produktet.

Eksportører skal på tilsvarende måte også oppbevare kopi av opprinnelsesbevis utferdiget i form av opprinnelseserklæringer (herunder fotokopi av eksportfakturaen). For at opprinnelsesbevis skal kunne utferdiges for varer som reeksporteres uten bearbeidelse i Norge eller eventuelt for varer som her i landet bare har vært gjenstand for slike minimale behandlinger (utilstrekkelig bearbeidelse) som nevnt i artikkel 6 i Vedlegg C, må det foreligge en form for ”innførselsopprinnelsesbevis” som grunnlag for denne utstedelsen. Slike ”inngående” opprinnelsesbevis må kunne fremlegges.

Det vises til artikkel 22 i Vedlegg C vedrørende eksportørens plikt til oppbevaring av opprinnelsesbevis og grunnlagsdokumenter, jf. også forskrift til lov om toll og vareførsel § 4-12-1.

9.8 Mangler og feil, mv.

9.8.1 Mangler og feil

Hvis et opprinnelsesbevis blir avvist av Tollvesenet ved tollbehandlingen (fortollingen) pga. mangler eller feil, eller hvis importøren ikke er i stand til å fremlegge et tilfredsstillende opprinnelsesbevis, skal varene ikke innrømmes preferansetollbehandling. Blir det imidlertid innen 3 år etter fortollingen fremlagt tilfredsstillende opprinnelsesbevis for varene, kan preferansetollbehandling tilstås og omberegning foretas (jf. forskrift til lov om toll og vareførsel § 8-5-1 (1) bokstav a og b). Det er en forutsetning at krav om preferansetollbehandling er fremsatt ved fortollingen og at Tollvesenet ikke har grunn til å tvile på at varene ville vært berettiget til slik tollbehandling hvis tilfredsstillende dokumentasjon hadde foreligget allerede på fortollingstidspunktet. Søknader om omberegning/refusjon av toll, vedlagt originale dokumenter, sendes vedkommende lokale regiontollsted.

9.8.2 Mistanke

Hvis Tollvesenet ved tollbehandlingen har mistanke om at varene ikke fyller betingelsene for preferansetollbehandling, kan importøren pålegges å fremskaffe ytterligere dokumentasjon og opplysninger til støtte for kravet. Tollvesenet skal i slike tilfelle gjøre en påtegning på Enhetsdokumentet om det forhold som har vakt mistanken, slik at preferansetollbehandling ikke blir innrømmet før saken er nærmere undersøkt. Den samme praksis skal også følges i tilsvarende tilfeller hvor opprinnelsesdokumentasjon ikke foreligger ved tollbehandlingen.

9.8.3 Verifikasjoner

Hvis Tollvesenet finner det nødvendig å foreta undersøkelser direkte hos den utenlandske produsent eller eksportør eller ønsker å innhente ytterligere opplysninger fra utlandet (verifiseringer), jf artikkel 24 i Vedlegg C, må forholdet tas opp via direktoratet, Kontrollavdelingen/SØK, for videre behandling (verifikasjonsanmodninger til utlandet). Tollregionen må oppgi hvorfor etterkontroll i utlandet ønskes og sende inn til direktoratet de berørte opprinnelsesbevis og andre aktuelle importdokumenter (fakturaer). Importøren har i slike tilfelle krav på å få varene utlevert mot å stille sikkerhet for toll og avgifter. Som sikkerhet kan vanligvis godtas den generelle kredittordning for toll og avgifter, eventuelt kontant betaling av toll og avgifter.

En observatør fra tolladministrasjonen i den importerende avtalepart kan på visse vilkår delta ved verifikasjonsundersøkelsen, jf. artikkel 25 i Vedlegg C.

10. VERDIGRENSER FOR SMÅSENDINGER/REISENDES BAGASJE

For følgende varer med opprinnelse i Canada kan preferansetollbehandling ved innførsel til Norge tilstås **uten** fremleggelse av et normalt opprinnelsesbevis som nevnt tidligere, jf artikkel 20 i Vedlegg C:

1. Varer (opprinnelsesprodukter) uten handelsmessig karakter som utgjør del av reisendes personlige bagasje, forutsatt at verdien ikke overstiger NOK 10.000.

2. Varer (opprinnelsesprodukter) uten handelsmessig karakter i ”småsendinger” fra privatperson til privatperson, forutsatt at verdien ikke overstiger NOK 4.100.

Når det gjelder Canada er det ingen spesielle beløpsgrenser for forsendelser (opprinnelsesprodukter) uten handelsmessig karakter mellom privatpersoner. Det er heller ingen beløpsgrense for varer (opprinnelsesprodukter) uten handelsmessig karakter som utgjør del av en reisendes bagasje. For handelsvarer er beløpsgrensen USD 1 200.

Disse bestemmelser skal bare anvendes for varer som ikke har handelsmessig karakter. Dvs. at varene skal være bestemt for varemottakeren eller den reisende selv eller for den nærmeste familie. Varenes antall og art er også av betydning for Tollvesenets bedømming av varenes handelsmessige karakter. Det skal avgis en forenklet erklæring om opprinnelsen. Dette er en forenklet erklæring som enten kan avgis skriftlig av eksportøren (f.eks. på tolldeklarasjonen CN22/CN23 eller på et papir vedheftet denne) eller muntlig av importøren. Det viktigste er at Tollvesenet ut fra produksjonsmerker ol. ikke har grunn til å betvile riktigheten av erklæringen, dvs. varenes berettigelse til preferansetollbehandling.

11. TOLLDEKLARERINGEN

11.1 Ny landgruppe i TVINN

Preferansetollsats for innførsel av varer med opprinnelse i Canada er innlagt i Tollvesenets elektroniske deklarasjonssystem – TVINN.

På bakgrunn av denne frihandelsavtalen inngått mellom EFTA-landene og Canada samt den bilaterale avtalen mellom Norge og Canada, er TCA opprettet som ny landgruppe i TVINN.

11.2 Utfylling av Enhetsdokumentet ved innførsel

For å oppnå preferansetollbehandling er det nødvendig å fremsette krav om dette i rubrikk 36 på Enhetsdokumentet (innførselsdeklarasjonen) ved tollbehandlingen/fortollingen. Nevnte rubrikk skal alltid fylles ut og besvares for alle slags sendinger. Dersom varene er berettiget til preferansetollbehandling, må krav om dette settes frem på Enhetsdokumentet selv om opprinnelsesdokumentasjon ikke foreligger på fortollingstidspunktet.

Koder som skal anføres i rubrikk 36 på Enhetsdokumentet er følgende:

”P”: for opprinnelsesprodukter i henhold til Avtalen mellom EFTA-landene og (bl.a.) Canada, hvor opprinnelsesbevis foreligger på fortollingstidspunktet;

”N”: hvis varene ikke er berettiget til preferansetollbehandling;

”J”: hvis varene er berettiget til preferansetollbehandling, men opprinnelsesbevis ikke foreligger på fortollingstidspunktet.

Dersom krav om preferansetollbehandling fremsettes og tilfredsstillende opprinnelsesbevis for de aktuelle varene allerede foreligger ved fortollingen, kan preferansetollbehandling i samsvar med tolltariffens preferansetollsats for Canada deklarerer og innrømmes. Koden som skal nyttes i rubrikk 36 er ”P”.

Ved innførsel av varer med opprinnelse i Canada skal landkoden som benyttes i Enhetsdokumentets rubrikk 34a være CA.

Dersom krav om preferansetollbehandling fremsettes og tilfredsstillende opprinnelsesbevis for de aktuelle varene ikke foreligger ved fortollingen av dem, må ordinær toll beregnes/deklarerer. Krav om preferansetollbehandling for varer fra Canada deklarerer i slike tilfeller med kode ”J” i rubrikk 36 i Enhetsdokumentet. Når slikt krav er fremsatt ved fortollingen, kan søknad om preferansetollbehandling (omberegning), vedlagt tilfredsstillende opprinnelsesbevis, fremmes innen 3 år etter fortollingstidspunktet, jf. forskrift til lov om toll og vareførsel § 8-5-1.

For deklarerer/beregning av preferansetollsats kreves at vareeieren/deklaranten besitter originalt og gyldig opprinnelsesbevis omfattende de aktuelle varer. I Enhetsdokumentets rubrikk 44 skal

alltid oppgis hvilke type opprinnelsesbevis som er grunnlaget for preferansetollbehandlingen samt opprinnelsesbevisets nummer (for eksempel "fakturaerkl. nr. 113258/2002"). Referansekode SER må benyttes.

Ved deklarerer i Tollvesenets elektroniske deklarasjonssystem TVINN plikter importøren å oppbevare opprinnelsesbevis og andre grunnlagsdokumenter i original i minst 10 år etter fortollingen, jf. forskrift til lov om toll og vareførsel § 4-12-1. For kontroll av korrekt tolldeklarerer og beregning av toll kan Tollvesenet på ethvert tidspunkt be om at berørte opprinnelsesbevis blir fremlagt/forevist i original.

12. VARER DISPONERT OVER UTEN TOLLVESENETS MELLOMKOMST

Varesendinger som ved innførsel til Norge, eventuelt etter godsregistrering, transittering eller forpassing, blir disponert over eller stilt til rådighet for varemottaker uten Tollvesenets mellomkomst (tillatelse) i strid med gjeldende bestemmelser om innførsel, transittering/forpassing, godsregistrering, tollagring og utlevering av varer, og som derfor senere blir fortollet i samsvar med reglene i lov om toll og vareførsel §§ 4-10, 4-21 eller 4-22, skal normalt ikke gis preferansetollbehandling selv om tilfredsstillende opprinnelsesbevis blir fremlagt. Begrunnelsen for dette er at Tollvesenet i slike tilfeller ikke har hatt noen faktisk eller fysisk mulighet til å foreta kontroll med henblikk på opprinnelsen idet varene allerede kan være tatt i bruk, være videresolgt eller konsumert/forbrukt. Tollregionsjefen kan imidlertid ut fra gitt delegering og gjeldende retningslinjer etter vurdering i konkrete enkelttilfeller innrømme preferansetollbehandling dersom Tollvesenet ikke har grunn til å betvile varenes opprinnelsesstatus og berettigelse til preferansetollbehandling.

13. STRAFFEBESTEMMELSER – LOV OM TOLL OG VAREFØRSEL

Etter lov om toll og vareførsel § 16-5 er det straffbart å legge frem, utstede eller foranledige utstedt uriktig opprinnelsesbevis eller legitimasjonsdokument. For at straff skal kunne komme til anvendelse, kreves det at vedkommende visste eller burde forstått at dokumentet var uriktig. Anmeldelse blir på vanlig måte å sende politiet såfremt det må antas at det foreligger straffbart forhold

fra den som legger frem et uriktig opprinnelsesdokument eller legitimasjonsdokument;
eller

fra den som utsteder eller foranlediger utstedt slike dokumenter som er bestemt å tjene som bevis ved tollekspedisjon i et annet land.

Gjenpart av eventuelle slike anmeldelser sendes direktoratet, ved Kontrollavdelingen.

Strafferettslige, administrative eller sivile reaksjoner kan iverksettes ved brudd på nasjonal lovgivning relatert til dette vedlegget, jf. artikkel 27 i Vedlegg C.

I tilknytning til foranstående vises til §§ 12-1,13-4, 4-10, 4-21, 4-22 og 16-5 i lov om toll og vareførsel (2007-12-21 nr. 119) samt forskrift til lov om toll og vareførsel (2008-12-17 nr. 1502).

Oslo, 22. juni 2009

Per Eirik Ask Johannessen
underdirektør

Eli Havstein
rådgiver